

LAKIALOITE 82/2003 vp

Laki sairausvakuutuslain 23 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Aloitteessa ehdotetaan sairausvakuutuslakia (364/1963) muutettavaksi siten, että adoptiovanhempien vanhempainrahakausi (180 arkipäivää)

laajennetaan biologisten vanhempien äitiys- ja vanhempainrahakauden (yhteensä 263 arkipäivää) pituiseksi.

PERUSTELUT

Adoptiovanhemmat eivät ole tasavertaisessa asemassa biologisten vanhempien kanssa perhevapaiden suhteen. Biologisen äidin äitiyspäivärahakausi kestää 105 arkipäivää, ja sen jälkeinen vanhempainrahakausi 158 arkipäivää. Yhteensä tämä tekee 263 arkipäivää. Vanhempainrahaa maksetaan periaatteessa myös ottovanhemmalle jokaiselta arkipäivältä siihen saakka, kunnes lapsen syntymäpäivää seuraavasta arkipäivästä on kulunut 234 arkipäivää. Tätä maksimiaikaa ei kuitenkaan voi käytännössä hyödyntää, koska Suomessa syntynyt lapsi muuttaa adoptioperheeseen yleensä vasta biologisen äidin kahdeksan viikon harkinta-ajan jälkeen. Nuorimmat lapset ovat myös kansainvälisessä adoptiossa jo muutaman kuukauden ikäisiä hoitoonoton yhteydessä. Ottovanhempien vanhempainrahakausi jää näin ollen 180 arkipäivän eli noin seitsemän kalenterikuukauden mittaiseksi, joka on vanhempainrahakauden vähimmäismaksuaika.

Adoptiolapsi on aina kokenut menetyksiä, ensin biologisesta äidistä tai perheestä ja mahdolli-

sesti vielä lastenkodin hoitajista tai sijaisperheestä. Useimmat adoptiolapset ovat eläneet yhdessä tai useammassa lastenkodissa, minkä takia he tarvitsevat aikaa erityisesti perhe-elämän opetteluun. Lapsen kehityksen kannalta on tärkeää saada kiinnittyä uuteen perheeseen, ennen kuin lapsen elämään tulee jälleen uusia hoitajia. Päivähoitopaikkaa tulee kuitenkin hakea neljä kuukautta ennen hoidon aloitusta eli lapsen oltua kotona vasta kolme kuukautta. Kiintymysprosessi on tuolloin vasta aluillaan ja vanhempien on vaikea arvioida lapsensa valmiutta päivähoitoon. Kolme vuotta täyttäneen adoptiolapsen vanhemmalla ei ole lain suomaa mahdollisuutta jäädä kotiin hoitamaan lastaan hoitopaan turvin.

Adoptio- ja biologisten vanhempien asemaa yhdenmukaistamalla aviopareja kannustettaisiin tarjoamaan koti rakastavia vanhempia tarvitsevalle lapselle. Muutoksella parannettaisiin lisäksi lasten ja vanhempien mahdollisuutta kiintyä toisiinsa adoptiosuhteen tärkeinä ensimmäisinä kuukausina. Perhevapaiden pidennys

koskisi sekä Suomesta että ulkomailta lapsen adoptoivia vanhempia. Adoptiovanhemman oikeus vanhempainrahaan alkaisi lapsen saapues-
sa perheeseen. Vaihtoehtoisesti oikeus vanhem-
painrahaan alkaisi jo lähdettäessä noutamaan
lasta. Vanhemmilta menee lapsen syntymämaas-
ta riippuen kahdesta kuuteen viikkoa lapsen ha-

kemiseen kotiin. Lakialoitteen ehdottaman muu-
toksen aiheuttamat lisäkustannukset olisivat
noin 710 000 euroa.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

*että eduskunta hyväksyy seuraavan la-
kiehdotuksen:*

Laki

sairausvakuutuslain 23 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 4 päivänä heinäkuuta 1963 annetun sairausvakuutuslain (364/1963) 23 §:n 4 moment-
ti, sellaisena kuin se on laissa 1075/2002, seuraavasti:

23 §

— — — — —
Ottolapsen hoidon johdosta suoritetaan van-
hempainrahaa tai osittaista vanhempainrahaa
21 §:n 5 momentissa tarkoitettulle vakuutetulle
tai hänen puolisolleen jokaiselta arkipäivältä,
jonka hoito jatkuu, kunnes lapsen saapumisesta
adoptioperheeseen tai lapsen noutamiseksi syn-
tymämaastaan tarvittavan matkan alkamisesta
on kulunut 263 arkipäivää. Kun ottolapseksi on
samanaikaisesti otettu yhtä useampi lapsi, van-
hempainrahan suorittamisaikaa pidennetään 60
arkipäivällä kutakin yhtä useampaa lasta kohti.
Pidennys voidaan suorittaa myös vanhempainra-
hakauden aikana. Edellä 21 §:n 5 momentissa

tarkoitettulla vakuutetulla on oikeus yhteensä 18
arkipäivältä suoritettavaan isyysrahaan vanhem-
painrahakaudella siten, että isyysrahaa voidaan
suorittaa enintään neljältä yhdenjaksoiselta kau-
delta. Mikäli vakuutetulle on suoritettu 21 §:n 4
momentissa tarkoitettua osittaista vanhempain-
rahaa tai 21 §:n 5 momentissa tarkoitettua van-
hempainrahaa vähintään viimeiset 12 arkipäivää
yhdenjaksoisesti, hänellä on lisäksi oikeus enin-
tään 12 arkipäivältä suoritettavaan isyysrahaan
välittömästi vanhempainrahakauden päättyttyä.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20__ .

Helsingissä 2 päivänä syyskuuta 2003

Päivi Räsänen /kd